

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1

Titlul proiectului de act normativ

Legea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2019

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii actului normativ

1. Descrierea situației actuale :

Bugetul asigurărilor sociale de stat ca parte componentă a sistemului bugetar se aprobă anual prin lege.

În conformitate cu prevederile Legii nr.500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, prin legea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2019 se prevăd și autorizează, pentru anul bugetar, veniturile și cheltuielile bugetare, precum și reglementările specifice exercițiului bugetar.

Prin sistemul asigurărilor sociale se asigură finanțarea măsurilor de ocrotire, de protecție și de ajutorare a cetățenilor activi, a pensionarilor și a membrilor de familie. Măsurile constau în acordarea de către stat de pensii, indemnizații, ajutoare, trimiteri la odihnă, la tratament balnear și alte drepturi, în perioada în care se găsesc, temporar sau definitiv, în incapacitate de muncă din cauză de accident de muncă sau boală profesională sau în alte cazuri când ajutorarea este necesară.

2. Schimbări preconizate :

Propunerile care au stat la baza construcției bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2019 au în vedere prognoza indicatorilor macroeconomici pentru anii 2019-2022.

Obiectivele importante ale construcției bugetare pe anul 2019 sunt aplicarea prevederilor legislației din domeniul pensiilor și asigurărilor sociale și ale Programului de guvernare pe anii 2018-2020.

La construcția bugetară în domeniul asigurărilor sociale de stat și al

asigurărilor pentru șomaj pe anul 2019 s-au avut în vedere următoarele:

- majorarea cu 15% a valorii punctului de pensie începând cu luna septembrie 2019, respectiv de la 1.100 lei la 1.265 lei;
- acordarea în anul 2019 a unui indice de corecție de 1,20 în conformitate cu prevederile art.170 din Legea nr.263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare;
- încadrarea cheltuielilor bugetare în cadrul fiscal-bugetar din strategia fiscal-bugetară a Guvernului pentru perioada 2019-2021;
- creșterea câștigului salarial mediu brut în anul 2019 la 5.163 lei, față de 4.502 lei estimat pentru anul 2018 și 3.223 lei realizat în anul 2017;
- scăderea numărului de șomeri înregistrați, ajungându-se astfel la finele anului 2019 la 287 mii persoane, de la 288,9 mii persoane la finele anului 2018;
- scăderea ratei șomajului înregistrat, ajungându-se astfel la finele anului 2019 la 3,2% față de 3,31% la finele anului 2018;

Prin proiectul Legii bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2019 s-au propus, pe lângă prevederile și autorizările privind veniturile și cheltuielile pentru bugetele asigurărilor sociale de stat, asigurărilor pentru șomaj, sistemului de asigurare pentru accidente de muncă și boli profesionale, fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale, fondurilor externe nerambursabile, bugetele instituțiilor publice finanțate parțial din venituri proprii, și următoarele reglementări specifice exercițiului bugetar al acestui an:

- câștigul salarial mediu brut utilizat la fundamentarea bugetului asigurărilor sociale de stat;
- quantumul ajutorului de deces în cazul asiguratului sau pensionarului, precum și în cazul unui membru de familie al acestora;
- coeficientul aplicat asupra sumelor plătite din bugetul asigurărilor sociale de stat și respectiv din bugetul asigurărilor pentru șomaj în funcție de care se stabilesc cheltuielile pentru transmiterea și plata drepturilor de asigurări sociale la domiciliul beneficiarilor;
- tariful pentru un talon de plată la domiciliul beneficiarilor în situația în care aceștia optează pentru plata drepturilor de asigurări sociale în cont curent sau în cont de card;
- cota contribuției pentru persoanele care se asigură facultativ în sistemul asigurărilor pentru șomaj. În conformitate cu prevederile art.29 din Legea nr.76/2002, cu modificările și completările ulterioare, cota care se alocă bugetului asigurărilor pentru șomaj conform art.220⁶ din Legea nr.227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, din contribuția asiguratorie pentru muncă, se poate modifica prin legea bugetului asigurărilor sociale de stat pentru persoanele asigurate facultativ

în sistemul asigurărilor pentru șomaj.

- mecanismul prin care se autorizează ordonatorul principal de credite al bugetului asigurărilor pentru șomaj să restituie Ministerului Finanțelor Publice - Autoritatea de Certificare și Plată sumele compensate de către Comisia Europeană între Programul Operațional "Ajutorarea persoanelor defavorizate" și Fondul European de Ajustare la Globalizare (FEG).

Precizăm că, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.1.086/2010 pentru adoptarea cadrului instituțional de coordonare și gestionare a asistenței financiare comunitare acordate României prin Fondul european de ajustare la globalizare(FEG), Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă a fost desemnată ca autoritate națională responsabilă pentru implementarea asistenței financiare nerambursabile acordate României prin FEG.

În această calitate, Agenția a beneficiat, în baza cererii EGF/2011/014RO/Nokia, de o contribuție financiară din partea Fondului european de ajustare la globalizare(FEG), pentru finanțarea unor măsuri active pe piața forței de muncă, în urma disponibilizărilor de la SC Nokia Romania SRL.

Dupa verificarea eligibilitatii cheltuielilor de catre Autoritatea de Audit a Curtii de Conturi a României, Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă a transmis Comisiei Europene raportul final privind utilizarea contribuției financiare din FEG și a restituit Comisiei Europene sumele neutilizate din contribuția financiară.

Ulterior depunerii raportului final si restituirii sumelor neutilizate din FEG, o echipa de auditori ai Comisiei Europene a efectuat o misiune de verificare la fața locului, stabilind că din cheltuielile eligibile totale de 2.516.528,48 euro, suma de 302.506,10 euro nu este eligibilă din FEG și trebuie rambursată Comisiei Europene.

În conformitate cu condițiile de plată prevăzute de Regulamentul Financiar JO L298/1,2012, articolul 80, Comisia Europeană a inițiat procedura de compensare a debitelor pe care aceasta le avea față de Ministerul Finanțelor Publice-Autoritatea de Certificare și Plată aferente Programului Operațional "Ajutorarea Persoanelor Dezavantajate". Urmare acestei compensări agenția nu va mai efectua plata sumelor datorate Comisiei, aceste sume fiind necesar a fi restituite Ministerului Finanțelor Publice - Autoritatea de Certificare și Plată.

Totodată prin proiectul de act normativ sunt cuprinse dispoziții referitoare la proiectele cu finanțare din fonduri externe nerambursabile, respectiv:

- se autorizează ordonatorul principal de credite să introducă, în anexele la bugetul asigurărilor sociale de stat, bugetul asigurărilor pentru șomaj și în bugetele instituțiilor finanțate parțial din bugetul asigurărilor pentru șomaj, după caz, proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile aferente cadrului financiar 2014-2020, în condițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 40/2015;

- se autorizează ordonatorul principal de credite să efectueze virări de credite bugetare și credite de angajament în cadrul proiectelor finanțate din fonduri externe nerambursabile postaderare aflate în derulare;
- asigurarea fondurilor necesare la titlul 58 "Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile aferente cadrului financiar 2014-2020", pentru finanțarea proiectelor noi și a celor aflate în implementare cu încadrarea în nivelul total al cheltuielilor aprobate prin bugetul asigurărilor sociale de stat sau bugetul asigurărilor pentru șomaj, după caz.

3. Alte informații :

Proiectul Legii bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2019 a fost elaborat în conformitate cu prevederile Legii nr.500/2002, cu modificările și completările ulterioare, pe baza:

- prognozelor indicatorilor macroeconomici și sociali pentru anul 2019, precum și pentru următorii 3 ani;
- strategiei fiscal-bugetare;
- politicilor și strategiilor sectoriale, a priorităților stabilite în formularea propunerilor de buget, prezentate de ordonatorul principal de credite;
- propunerilor de cheltuieli detaliate ale ordonatorului principal de credite.

Secțiunea a 3-a **Impactul socioeconomic al proiectului de act normativ**

1. Impactul macroeconomic :

Prin proiectul Legii bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2019 se asigură repartitia produsului intern brut pentru domeniul social ce privește sistemul public de pensii și sistemul asigurărilor pentru șomaj. În anul 2019 pentru susținerea acestor două sectoare se alocă 6,84% din produsul intern brut.

1^1. Impactul asupra mediului concurenței și domeniului ajutoarelor de stat
Proiectul de act normativ nu se referă la acest aspect

2. Impactul asupra mediului de afaceri

Proiectul de act normativ nu se referă la acest aspect.

2^1. Impactul asupra sarcinilor administrative:

- a) se va cuantifica impactul net al sarcinilor administrative, evidențiindu-se atât costurile administrative generate de noul act normativ sau de modificarea legislativă, cât și costurile administrative eliminate;

Proiectul de act normativ nu se referă la acest aspect.

- b) simplificarea procedurilor administrative.

Proiectul de act normativ nu se referă la acest aspect.

2^2. Impactul asupra întreprinderilor mici și mijlocii:

Proiectul de act normativ nu se referă la acest aspect.

3. Impactul social

Asigurarea veniturilor din pensii și a altor drepturi de asigurări sociale (ajutoare, trimiteri la tratament balnear și alte drepturi pentru perioada în care se găsesc, temporar sau definitiv, în incapacitate de muncă), a indemnizațiilor de șomaj, conduc la reducerea marginalizării sociale a acestor categorii de populație.

4. Impactul asupra mediului

Proiectul de act normativ nu se referă la acest aspect.

5. Alte informații

Proiectul de act normativ nu se referă la acest aspect.

Secțiunea a 4-a

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent cât și pe termen lung (pe 5 ani)

1. Pentru bugetul asigurărilor sociale de stat :

Venituri:

Pentru anul 2019, din totalul veniturilor bugetare estimate la 71.843.525 mii lei, 99,8% urmează să se încaseze din contribuții de asigurări, 0,2% din venituri nefiscale.

Din totalul veniturilor bugetare, 71.662.090 mii lei sunt aferente sistemului public de pensii (99,7%) și 181.435 mii lei aferente sistemului asigurărilor de accidente de muncă și boli profesionale (0,3%).

Veniturile totale ale bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2019, sunt diminuate cu suma de 8.635.882 mii lei aferentă Pilonului II de pensii.

Veniturile bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2019 au fost stabilite avându-se în vedere, următoarele:

- cotele de contribuții sociale, reglementate de Legea nr.227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, astfel:
 - 25% cota de contribuții de asigurări sociale datorată de persoanele fizice care au calitatea de angajați;
 - cotele de contribuție de asigurări sociale datorate de angajatori de 4% pentru condițiile deosebite de muncă și 8% pentru condiții speciale

de muncă;

- cota de 2% din contribuția asiguratorie pentru muncă datorată de angajatori, distribuită pentru sistemul asigurărilor de accidente de muncă și boli profesionale stabilită conform alin.(6) al art.220⁶ din Legea nr.227/2015.

- modificarea bazei de calcul și a termenului de plată a CAS datorat de persoanele fizice care realizează venituri din activități independente, respectiv la venitul ales care trebuie să fie cel puțin egal cu nivelul a 12 salarii minime brute pe țară, cu plata la data 15 martie inclusiv a anului următor celui pentru care se datorează contribuția (Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 18/2018);
- 3,75% cota de contribuție la fondul de pensii administrat privat (Pilonul II), reglementat prin Legea nr. 411/2004 privind fondurile de pensii administrate privat, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordonanța de urgență a Guvernului nr.114/2018 prin care se crează premisele pentru majorări salariale diferențiate pe domenii de activitate, iar în cazul salariaților din sectorul construcții se prevede scutirea de la plata contribuției datorată la fondul de pensii administrat privat (Pilonul II) în limita a 3,75%, în perioada 1 ianuarie 2019 - 31 decembrie 2028 inclusiv;

Cheltuieli:

În anul 2019, cheltuielile totale ale bugetului asigurărilor sociale de stat au fost estimate la 68.892.298 mii lei, din care 68.761.379 mii lei pentru sistemul public de pensii (99,8%) și 130.919 mii lei pentru sistemul de asigurare pentru accidente de muncă și boli profesionale (0,2%).

Din totalul cheltuielilor aferente sistemului public de pensii, 98,8% vor fi alocate pentru asistență socială și 1,2% pentru administrarea sistemului public de pensii (cheltuieli de personal, bunuri și servicii, dobânzi datorate trezoreriei statului, alte transferuri, proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile, alte cheltuieli și active nefinanciare).

Din totalul cheltuielilor aferente sistemului de asigurări pentru accidente de muncă și boli profesionale, 89,3% vor fi alocate pentru asistență socială (pensii de invaliditate din cauză de accidente de muncă sau boli profesionale, ajutoare sociale în caz de invaliditate), și 10,7% pentru funcționarea sistemului (cheltuieli de personal, bunuri și servicii, alte cheltuieli și active nefinanciare).

Fondurile destinate plății pensiilor din sistemul public de pensii pentru anul 2019 sunt în sumă de 66.624.206 mii lei, respectiv 6,5% din PIB.

La stabilirea necesarului de fonduri pentru plata pensiilor, s-a avut în vedere o pensie medie lunară de 1.186 lei.

Bugetul asigurărilor sociale de stat este programat pentru anul 2019 cu un excedent în sumă de 2.951.227 mii lei din care 2.900.711 mii lei aferent sistemului public de pensii și 50.516 mii lei aferent sistemului de asigurare pentru accidente de muncă și boli profesionale.

2.Pentru bugetul asigurărilor pentru șomaj:

Venituri:

Pentru anul 2019 veniturile totale ale bugetului asigurărilor pentru șomaj au fost estimate la 2.256.008 mii lei, din care 52,4% vor proveni din cota parte din contribuția asiguratorie pentru muncă destinată finanțării sistemului de asigurări pentru șomaj, 40,1% din cotă parte din contribuția asiguratorie pentru muncă destinată finanțării fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale și 7,5% din sume primite de la Uniunea Europeană și venituri nefiscale.

Sistemul asigurărilor pentru șomaj este programat în anul 2019 cu un excedent de 320.335 mii lei.

Din totalul veniturilor bugetare, 1.350.709 mii lei sunt aferente sistemului asigurărilor pentru șomaj (59,9%) și 905.299 mii lei aferente fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale (40,1%).

Veniturile pe anul 2019 sunt stabilite avându-se în vedere cotele distribuite din contribuția asiguratorie pentru muncă datorată de angajatori, stabilite conform alin.(6) al art.220⁶ din Legea nr.227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, astfel:

- 12% fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale;
- 17% bugetului asigurărilor pentru șomaj.

Fondul de garantare pentru plata creanțelor salariale este programat pentru anul 2019 cu un excedent în sumă de 887.036 mii lei.

Cheltuieli:

Pentru anul 2019, prin bugetul asigurărilor pentru șomaj s-a prevăzut finanțarea unor cheltuieli în sumă totală de 1.048.637 mii lei, din care 1.030.374 mii lei sunt aferente sistemului asigurărilor pentru șomaj (98,3%) și 18.263 mii lei fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale (1,7%).

Sumele reprezentând cheltuieli aferente sistemului asigurărilor pentru șomaj au următoarele destinații:

- asistența socială (indemnizațiile de șomaj; indemnizațiile de șomaj pentru absolvenți; stimularea angajatorilor care încadrează absolvenți; stimularea angajatorilor care încadrează șomeri aparținând unor categorii defavorizate;

stimularea mobilității forței de muncă, etc.), 48,9% din total;

- plata contribuțiilor de asigurări sociale aferente prestațiilor suportate din bugetul asigurărilor pentru șomaj, 8,6% din total;

- cheltuieli pentru administrarea fondului (cheltuieli de personal, bunuri și servicii, dobânzi datorate trezoreriei statului și active nefinanciare) și alte cheltuieli (subvenții, alte transferuri, proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile, transferuri către bugetele locale pentru finanțarea programelor pentru ocuparea temporară a forței de muncă), 40,2% din total;

- acordarea de subvenții necesare funcționării centrelor regionale de formare profesională a adulților, 2,3% din total.

Din totalul cheltuielilor aferente fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale, 82,1% reprezintă sumele aferente plății creanțelor salariale și 17,9% reprezintă cheltuieli de gestionare a acestui Fond.

Nivelul cheltuielilor ce se finanțează în anul 2019 din bugetul asigurărilor pentru șomaj a fost stabilit avându-se în vedere în principal următoarele categorii de beneficiari și cuanțumuri medii lunare:

- 35,8 mii beneficiari de indemnizație de șomaj;
- 13,5 mii beneficiari de indemnizație de șomaj pentru absolenți;
- 615 lei indemnizație de șomaj medie lunară;
- 250 lei indemnizație de șomaj lunară pentru absolenți.

Secțiunea a -5 a

Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

1. Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ

a) acte normative în vigoare ce vor fi modificate sau abrogate, ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ;

Proiectul de act normativ nu se referă la acest aspect.

b) acte normative ce urmează a fi elaborate în vederea implementării noilor dispoziții.

Proiectul de act normativ nu se referă la acest aspect.

1^1 Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația în domeniul achizițiilor publice

Proiectul de act normativ nu se referă la acest aspect.

2. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în cazul proiectelor ce transpun prevederi comunitare

Proiectul de act normativ nu se referă la acest aspect.

3. Măsuri normative necesare aplicării directe a actelor normative

comunitare

Proiectul de act normativ nu se referă la acest aspect.

4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene

Proiectul de act normativ nu se referă la acest aspect.

5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente

Proiectul de act normativ nu se referă la acest aspect.

6. Alte informații

Proiectul de act normativ nu se referă la acest aspect.

Secțiunea a 6- a

Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

1. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate

Proiectul de lege a fost dezbătut în cadrul Comisiei de Dialog Social constituită la nivelul Ministerului Finanțelor Publice la care au participat reprezentanți ai organismelor interesate, conform minutei ședinței nr.754083 din data de 4 februarie 2019, din care rezultă că partenerii sociali au fost de acord cu promovarea proiectului.

Cu adresa nr.8/2019 Consiliul fiscal a transmis opinia preliminară asupra proiectului de act normativ.

2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea, precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul proiectului de act normativ.

Proiectul de act normativ nu se referă la acest aspect.

3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr.521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative.

Proiectul de act normativ nu se referă la acest aspect.

4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente

Proiectul de act normativ nu se referă la acest aspect.

5. Informații privind avizarea de către:

- a) Consiliul Legislativ a avizat favorabil proiectul de act normativ cu avizul nr.71/8.02.2019
- b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării
- c) Consiliul Economic și Social
Consiliul Economic și Social a transmis avizul favorabil asupra proiectului de act normativ cu adresa nr.563/5.02.2019.
- d) Consiliul Concurenței
- e) Curtea de Conturi

6. Alte informații

Proiectul de act normativ nu se referă la acest aspect.

Secțiunea a -7 a

Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ

1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ

Au fost întreprinse demersurile legale prevăzute de art.7 alin.(1) din Regulamentul privind procedurile, la nivelul Guvernului, pentru elaborarea, avizarea și prezentarea proiectelor de documente de politici publice, a proiectelor de acte normative, precum și a altor documente, în vederea adoptării/aprobării, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.561/2009.

La elaborarea proiectului de lege au fost respectate dispozițiile Legii nr.52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată.

2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice.

Proiectul de act normativ nu se referă la acest aspect.

3. Alte informații

Proiectul de act normativ nu se referă la acest aspect.

Secțiunea a -8 a

Măsuri de implementare

1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale—înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente

Proiectul Legii bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2019 va fi implementat de către Ministerul Muncii și Justiției Sociale, prin Casa Națională de Pensii Publice și Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă.

2. Alte informații

Nu este cazul

Față de cele prezentate mai sus, s-a elaborat proiectul Legii bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2019, pe care îl supunem spre adoptare Guvernului.

Ministrul Finanțelor Publice

Eugen Orlando TEODOROVICI

Ministrul Muncii și Justiției Sociale

Marius-Constantin BUDĂI

AVIZAT:

Ministrul Justiției

Tudorel TOADER